

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 31Cob/83/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2710201677
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Vyskočová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2710201677.6

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Andrey Vyskočovej a sudcov Mgr. Michala Novotného a JUDr. Pavla Laczu v sporovej veci žalobcu: CBS spol. s r.o., so sídlom Kynceľová 54, 974 11 Banská Bystrica, IČO: 36 754 749, zastúpeného: KUBINEC & PARTNERS advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Skuteckého 6, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 36 851 574, proti žalovanému: ROTAVELE s.r.o., so sídlom Karpatské námestie 10/A, 831 06 Bratislava, IČO: 36 227 200, zastúpený: JUDr. Václav Sosna, advokát, so sídlom Námestie slobody 2, 909 01 Skalica, o zaplatenie sumy 31,60 eur s príslušenstvom a zmluvnej pokuty, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Skalica zo dňa 20.03.2018 č.k. 5Cb/11/2010-238, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zo dňa 20.03.2018 č.k. 5Cb/11/2010-238 v spojení s opravným uznesením zo dňa 07.06.2019 č.k. 5Cb/11/2010-259 **p o t v r d z u j e .**

II. Žalovanému sa nepriznáva voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručenou súdu prvej inštancie dňa 22.3.2010 domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 31,60 eur s úrokom z omeškania 0,1 % denne zo sumy 31,60 eur od 29.7.2008 do zaplatenia a zmluvnú pokutu vo výške 16,60 eur za každý začatý týždeň omeškania od 29.7.2008 do zaplatenia, trovy konania v sume 16,50 eur a trovy právneho zastúpenia v sume 56,04 eur.

2. Súd prvej inštancie rozsudkom č.k. 5Cb/11/2010-166 zo dňa 21.11.2013 rozhodol tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 31,60 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške: 14,25 % ročne zo sumy 31,60 eur od 29.07.2008 do 31.12.2008 a vo výške 10,50 % ročne zo sumy 31,60 eur od 01.01.2009 až do zaplatenia, a to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšku súd žalobu zamietol. Súd rozhodol o povinnosti žalobcu zaplatiť žalovanému do troch dní od právoplatnosti rozsudku trovy konania a právneho zastúpenia v sume 579,06 eur.

3. Rozsudok v časti o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 31,60 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 14,25 % ročne zo sumy 31,60 eur od 29.07.2008 do 31.12.2008 a vo výške 10,50 % ročne zo sumy 31,60 eur od 01.01.2009 až do zaplatenia, a to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku a v časti zamietnutia žaloby vo zvyšku, nadobudol právoplatnosť dňom 21.1.2014.

4. Odvolaním napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol tak, že žalovaný má voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie a pred súdom druhej inštancie v rozsahu 97,92 %.

Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie právne odôvodnil aplikáciou ust. § 255 ods. 1, § 262 ods. 1,2 C.s.p. Súd rozhodoval o náhrade trov konania podľa § 255 ods. 1 C.s.p., podľa pomeru úspechu strán sporu v konaní. Súd pre zistenie miery úspechu strán sporu považoval za potrebné porovnať rozsah žalobcom

požadovaného plnenia, teda žalobou uplatnenú istinu, úroky z omeškania a tiež zmluvnú pokutu a rozsah priznanej pohľadávky v meritórnom rozhodnutí súdu. Vzhľadom na petit žaloby, ktorou sa žalobca domáhal zaplatenia istiny, úroku z omeškania a tiež zmluvnej pokuty, súd vychádzal pri výpočte výšky úrokov a zmluvnej pokuty z dátumu meritórneho rozhodnutia súdu (21.11.2013) ako dátumu zaplatenia. Žalobca si v konaní uplatňoval sumu celkovo vo výške 4.663,40 eur. Žalobcom uplatnenú celkovú pohľadávku tvorí istina 31,60 eur + 0,1 % denný úrok z omeškania zo sumy 31,60 eur, ktorý je od uplatnenia, t.j. 29.7.2008 do 21.11.2013 v sume 61,30 eur (31,60 eur x 1940 dní x 0,1 %), + 16,50 eur týždenne od 29.7.2008 do 21.11.2013 v sume 4570,50 eur (16,60 eur x 277 týždňov). Žalobcovi bola súdom v konaní priznaná istina vo výške 31,60 eur a úrok z omeškania 14,25 % ročne zo sumy 31,60 eur od 29.07.2008 do 31.12.2008, čo je suma 1,92 eur (za 155 dní) a vo výške 10,50 % ročne zo sumy 31,60 eur od 01.01.2009 do 21.11.2013, čo je suma 16,23 eur (za 4 roky 11 mesiacov a 21 dní), t.j. celkovo vo výške 49,75 eur. V takomto prípade je úspech žalobcu 1,07 %, a neúspech 98,93 %. Po odčítaní úspechu žalobcu od neúspechu žalobcu vyšiel súdu výsledný neúspech žalobcu 97,87 %, takže úspech žalovaného v spore je vo výške 97,87 %. Pri vyhlásovaní rozsudku súd pre nesprávnosť vo výpočte určil úspech žalovaného 97,92 %. O výške náhrady trov konania rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia súdny úradník samostatným uznesením.

Súd skúmal, či je možné aplikovať na daný prípad § 257 C.s.p. t.j. či v danom prípade existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by výnimočne nemusel priznať náhradu trov konania úspešnému žalovanému. Výnimočnosť môže spočívať tak v okolnostiach prejednávanej veci alebo v okolnostiach strán sporu. Vzhľadom k žalobcom uplatnenej istine a príslušenstvu celkovo vo výške 4.663,40 eur sa nejedná o drobný spor. Jedná sa o zmluvný vzťah obchodnoprávny, ktorý vyplýva zo znenia zmluvy uzatvorenej na základe objednávky zo dňa 23.4.2008. Obsah tejto zmluvy vyplýval len z uvedenej písomnej objednávky. Nejedná sa pritom o zložitú, resp. doposiaľ neriešenú právnu problematiku. Žalobca bol pri uplatnení pohľadávky zastúpený advokátom, t.j. osobou ktorá má právne vedomosti na posúdenie rozsahu oprávnenej pohľadávky, ktorá má byť uplatnená podanou žalobou. Žalobca v súdnom konaní uplatnil pohľadávku, ktorá zjavne nebola dôvodná v ním uplatnenej výške (zmluvná pokuta 16,50 eur za každý týždeň omeškania s plnením) a počas celého súdneho konania túto výšku neupravil aj napriek zastúpeniu advokátom. Má preto plný podiel na priebehu sporu. Sociálne aspekty použitia § 257 C.s.p. nie sú naplnené, nakoľko žalobca je podnikateľský subjekt, ktorého majetkové pomery sú závislé od jeho podnikateľskej činnosti a ktorý sa evidentne domáhal neoprávnene nadhodnotenej pohľadávky, t.j. žiadal od ďalšieho podnikateľského subjektu neoprávnene vysokú pohľadávku. Pri obchodných spoločnostiach nie je možné prihliadať na momentálny majetok spoločnosti tak, ako u občana - fyzickej osoby. Taktiež, pokiaľ by žalovaný túto vo veľkej časti nedôvodnú pohľadávku žalobcovi uhradil pred podaním žaloby (výzva na úhradu zo dňa 23.10.2009 č.l. 15-16 spisu), resp. pred rozhodnutím súdu, žalobca by ju prijal. Žalovaný sa v súdnom konaní bránil proti nároku žalobcu na úhradu sumy 4.663,40 eur. Pri úspešnom bránení sa nedôvodnej pohľadávke v sume 4570,50 eur sa nemôže jednať o neprimeranú tvrdosť v prípade nároku na náhradu trov konania pri bránení sa úhrade takejto nedôvodnej sumy. Súd dospel k záveru, že na daný prípad rozhodovania o trovách konania nie je možné použiť ustanovenie § 257 C.s.p.

5. Súd prvej inštancie opravným uznesením zo dňa 07.06.2019 č.k. 5Cb/11/2010-259 rozhodol tak, že opravil rozsudok Okresného súdu Skalica č. k. 5Cb/11/2010 - 238 zo dňa 20.03.2018 vo výroku o trovách konania, ktorý správne má znieť tak, že žalovaný má voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie a pred súdom druhej inštancie v rozsahu 97,86 %, pričom o výške náhrady trov konania bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

Súd opravným uznesením zároveň opravil aj odôvodnenie rozsudku Okresného súdu Skalica č. k. 5Cb/11/2010 - 238 zo dňa 20.03.2018 v ods. 17. tak, že namiesto v takomto prípade je úspech žalobcu 1,07 %, a neúspech 98,93 %. Po odčítaní úspechu žalobcu od neúspechu žalobcu vyšiel súdu výsledný neúspech žalobcu 97,87 %, takže úspech žalovaného v spore je vo výške 97,87 %. Pri vyhlásovaní rozsudku súd pre nesprávnosť vo výpočte určil úspech žalovaného 97,92 %, keď správne má byť: V takomto prípade je úspech žalobcu 1,07 %, a neúspech 98,93 %. Po odčítaní úspechu žalobcu od neúspechu žalobcu vyšiel súdu výsledný neúspech žalobcu 97,86 % takže úspech žalovaného v spore je vo výške 97,86 %. Pri vyhlásovaní rozsudku súd pre nesprávnosť vo výpočte určil úspech žalovaného 97,92 %.

6. Žalobca podal odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým rozhodol o nároku na náhradu trov konania a žiadal, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie zmenil tak, že žiadnej zo strán náhradu trov konania neprizná. Odvolateľ svoje odvolanie odôvodnil s poukazom na odvolacie dôvody podľa

§ 365 ods. 1 písm. b), h) C.s.p.. Odvolateľ namietal, že z rozhodnutia nie je možné zistiť ako súd postupoval pri zohľadnení pomeru úspechu v odvolacom konaní, keď napriek neúspechu žalovaného v odvolacom konaní mu súd náhradu trov konania priznal a teda rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. V tejto súvislosti poukázal na uznesenie NS SR spis.zn. 2Cdo/238/2008 zo dňa 30.11.2009 a ďalej uviedol, že žalobca vo svojom vyjadrení zo dňa 14.03.2018 uviedol, že s poukazom na rozhodovaciu prax NS SR pri zisťovaní úspechu alebo neúspechu je potrebné vychádzať z istiny, pokiaľ príslušenstvo nebolo v žalobe vyčíslené, ktorý právny názor opiera o uznesenie NS SR spis.zn. 6Obo/243/2007 zo dňa 27.11.2008: „pre pomerné rozdelenie trov konania je rozhodujúci pomer úspechu a neúspechu v uplatnenej istine bez príslušenstva, ak príslušenstvo (úrok z omeškania) navrhovateľ nevyčísli vo svojej žalobe. Súd vôbec nezohľadnil, že žalobca bol v rámci troch odvolacích konaní v celom rozsahu úspešný a teda mal ponížiť vyčíslenú mieru úspechu. V tejto súvislosti poukázal na uznesenie KS TT zo dňa 15.04.2014 spis.zn. 24Co/446/2013. Pri uplatnení samostatných nárokov sa musí ich samostatnosť prejavíť pri rozhodovaní o trovách konania. Vo vzťahu k uplatnenej zmluvnej pokute 16,60 eur za každý deň omeškania až ku dňu vyhlásenia rozhodnutia súdu mal žalobca neúspech v rozsahu 100 % a v tomto rozsahu mal úspech žalovaný. Odvolateľ sa domnieva, že presné vyčíslenie zmluvnej pokuty ku dňu vyhlásenia rozhodnutia by malo význam len v tom prípade, ak by súd čo i len čiastočne priznal nárok na zmluvnú pokutu a to z dôvodu, ak by bol určiteľný pomer úspechu a neúspechu sporovej strany. Ak si však žalobca v žalobe nevyčísli a tento nárok mu vôbec nebol priznaný, potom je pomer úspechu sporovej strany zřejmý a nie je potrebné nárok vyčíslovať. Ak sa má podľa názoru odvolacieho súdu posudzovať aj miera úspechu alebo neúspechu vo vzťahu k úrokom z omeškania potom je potrebné vyčísliť nárok uplatnenej žalobcom a nárok priznaný súdom. Nárok uplatnený žalobcom predstavoval celkovo sumu 61,34 eur (úroky z omeškania 0,1% denne zo sumy 31,60 eur od 29.07.2018 do 21.11.2013). Nárok priznaný súdom predstavoval sumu 18,18 eur (úroky z omeškania vo výške 14,25 % ročne zo sumy 31,60 eur od 29.7.2008 do 31.12.2008 a vo výške 10,50 % ročne zo sumy 31,60 eur od 01.01.2009 až do zaplatenia, t.j. ku dňu 21.11.2013). Žalobca mal tak úspech v rozsahu 29,64 % a neúspech v rozsahu 70,36 %, čo zároveň predstavuje úspech žalovaného. Pre určenie pomeru úspechu a neúspechu je potrebné od úspechu žalovaného odpočítať úspech žalobcu, to znamená celkový úspech žalovaného predstavuje 40,72 % vo vzťahu k príslušenstvu. S prihliadnutím na uvedené tak možno konštatovať, že vo vzťahu k uplatneným nárokom mal žalobca a žalovaný rovnaký úspech to znamená, že v pomere 50:50. Iba vo vzťahu k samotnému príslušenstvu mal žalovaný úspech a to nepatrný v rozsahu 40 %. Odvolateľ poukázal na § 255 ods. 2 C.s.p.. Čiastočné procesné úspechy sa tak vzájomne anulujú a zvyšná časť čo do príslušenstva je tak podkladom pre záver, či súd nárok na náhradu trov konania prizná alebo nie. Pri zásade rovnakých čiastkových úspechov môže súd vysloviť, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania nárok. Súd nesprávne veci posúdil aj vo vzťahu k uplatnenej zmluvnej pokute kedy uviedol, že žalobca si uplatnil pohľadávku, ktorá bola podľa názoru súdu zjavne nedôvodná. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok KS v Trnave spis.zn. 10Co/191/2017 zo dňa 13.12.2017. Zásadu úspechu vo veci (§ 255 C.s.p.) si treba uplatniť aj na konania, ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. V zmysle uznesenia NS SR spis.zn. 3Mcd/14/2009 zo dňa 05.08.2011 pre priznanie plnej náhrady trov konania v tomto prípade nie je podstatný rozsah čiastočného úspechu účastníka konania. V prípade zmluvnej pokuty súd má právo využiť moderáciu uplatnenej výšky zmluvnej pokuty, preto vo vzťahu k samotnej výške nemôže byť žalobca procesne neúspešný. Žalobca uplatňoval a odvodzoval svoj nárok od písomnej objednávky, ktorá odkazovala na VOP žalobcu, čo je prípustné. Súd však vyslovil iný právny názor, voči ktorému sa žalobca aj s ohľadom na výšku žalovanej istiny neodvolával, aby bola zachovaná zásada hospodárnosti konania. Pokiaľ ide o konštatovanie súdu o tom, že sa nejednalo o zložitú doposiaľ neriešenú právnu problematiku, odvolateľ namietal, že súd vôbec nezohľadnil to, že pri tak jednoduchom spore sám súd mal za potrebné nariadiť šesť pojednávaní a teda nie je zřejmé, prečo uvedený argument o nenáročnosti sporu aplikoval aj vo vzťahu k priznanému nároku na náhradu trov konania. Odvolateľ poukázal na § 257 C.s.p.. Podľa odvolateľa je nutné prihliadať na skutočnosť, že pokiaľ bola uplatnená pohľadávka v rozsahu istiny 31,60 eur bolo by v dôsledku aplikácie ust. o pomere úspechu alebo neúspechu neprimerane prísne, ak by trovy právneho zastúpenia niekoľkokrát prevýšili súdom priznanú istinu. Taktiež v dôsledku neprimeranej tvrdosti by bola ktorákoľvek zo strán povinná nahradiť cestovné náhrady a nárok na náhradu za stratu času a k prejednávanej veci, ktorá nie je právne zložitá bolo zo strany súdu nariadených niekoľko pojednávaní. Žalobca bol nútený podať žalobu na súd v dôsledku správania sa žalovaného. Vo vzťahu k istine bol žalobca v celom rozsahu úspešný, pričom bol neúspešný len vo vzťahu k zmluvnej pokute. Až v roku 2013 súd rozhodol vo vzťahu k

akcesorickým nárokom - úrokom z omeškania v zmluvnej pokute, čím sa tieto v dôsledku dlhotrvajúceho súdneho sporu neprimerane navýšili v pomere k priznanej istine. Spravodlivému usporiadaniu vzťahov vzhľadom na procesné zavinenia a správania sa strán v rámci konania zodpovedá taký stav, kedy by si strany sporu znášali trovy konania každá samostatne. Nie je možné opomenúť ani tú skutočnosť, že žalobca sa niektorých pojednávaní nezúčastnil, pričom žiadal, aby sa pojednávalo v jeho neprítomnosti v dôsledku zachovania hospodárnosti konania a zbytočného nenavýšovania trov konania. Odvolateľ je presvedčený, že v tomto prípade sú naplnené dôvody hodné osobitného zreteľa v zmysle § 257 C.s.p. a to predovšetkým dôvody, ktoré sú vyššie vymenované, pre ktoré súd môže rozhodnúť aj tak, že žiadnej zo strán neprizná nárok na náhradu trov konania. Obe strany sporu sú podnikateľské subjekty, preto nepriznanie trov konania nebude mať na nich žiadne negatívne ekonomické dôsledky.

7. Žalovaný sa k odvolaniu nevyjadril.

8. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 C.s.p.), po zistení, že odvolanie proti rozsudku bolo podané včas (§ 362 ods. 1 C.s.p.), oprávnenou osobou (§ 359 C.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 C.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 363 C.s.p.), a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 C.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 367 ods. 3 C.s.p.), vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie bez potreby zopakovania či doplnenia dokazovania (§ 383 a § 384 C.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p.) a contrario a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

9. V prípade podaného odvolania dôvodmi odvolania, ktoré odvolateľ uviedol v odvolaní do uplynutia lehoty na podanie odvolania je súd viazaný, čo znamená, že prítomnosť iných odvolacích dôvodov, než ktoré odvolateľ uviedol, odvolací súd pri prieskume rozhodnutia a postupu súdu prvej inštancie nebude zisťovať a ak aj v odvolacom konaní vyšli najavo, nemôže na ne prihliadať.

10. Podľa § 387 ods. 1 C.s.p., odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

11. Rozhodnutie súdu prvej inštancie zodpovedá zákonným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia a rešpektuje princípy spravodlivosti. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia v spojení s opravným uznesením jasne, výstižne a zrozumiteľne odôvodnil, ako dospel k záveru o nároku žalovaného na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 97,86% a z akého dôvodu neaplikoval ust. § 257 C.s.p., a preto odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie odchýliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľovi.

12. Pretože odvolací súd preberá v celom rozsahu súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, ktorý vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na rozhodnutie o trovách konania, výsledky dokazovania správne vyhodnotil a dospel i k správnym skutkovým záverom pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie nároku žalovaného na náhradu trov konania, a pretože odvolací súd zároveň v celom rozsahu zdieľa i právne závery súdu prvej inštancie pri rozhodovaní o trovách konania, s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 C.s.p. odkazuje na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia rozhodnutia.

13. Odvolací súd na zdôraznenie správnosti záverov súdu prvej inštancie poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27.4.2014 vo veci sp. zn. 1MCdo/1/2014, ktoré je analogicky aplikovateľné aj v prejednávanej veci, podľa ktorého procesný úspech žalobcu v časti týkajúcej sa celej žalovanej pohľadávky a jeho neúspech iba v príslušenstve žalovanej pohľadávky (úrokov z omeškania), nemožno v odôvodnených prípadoch (pri posudzovaní o náhrade trov konania), považovať za „neúspech v pomerne nepatrnej časti“ podľa ustanovenia § 142 ods. 3 O.s.p., ale za „čiastočný úspech“ v zmysle ustanovenia § 142 ods. 2 O.s.p.. Dané rozhodnutie Najvyššieho súdu je podľa odvolacieho súdu aplikovateľné aj v prejednávanej veci, keď Najvyšší súd posudzoval úspech, resp. neúspech v pomerne nepatrnej časti, a či tento úspech a neúspech možno zohľadniť, aj pokiaľ sa týka príslušenstva pohľadávky (úrokov z omeškania), čo možno aplikovať aj na aktuálne platné znenie § 252 ods. 2 C.s.p., týkajúceho sa pomerného rozdelenia náhrady trov konania v prípade čiastočného úspechu strán sporu. Dovolací súd zastáva názor, že ak súd prizná žalobcovi žalovanú pohľadávku a neprizná mu uplatnené príslušenstvo, nemožno v odôvodnených prípadoch vylúčiť, ak pri posudzovaní úspechu vo veci

"príslušenstvo" žalovanej pohľadávky nebude predstavovať "neúspech v pomerne nepatrnej časti" podľa § 142 ods. 3 O.s.p., ale "čiastočný úspech" podľa § 142 ods. 2 O.s.p.. Odôvodnenosť takýchto prípadov treba posudzovať nielen z pohľadu toho, čo je v predmete konania hlavné a čo sprevádzajúce, ale tiež pomerom priznanej žalovanej pohľadávky a nepriznaného "príslušenstva" v čase rozhodovania. (Zbierka stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR 4/2005).

Aj keď uvedené súdne rozhodnutie vychádza z procesnej právnej úpravy obsiahnutej v Občianskom súdnom poriadku, je stále použiteľné aj na rozhodnutie o trovách konania v režime nového Civilného sporového poriadku. (pozri napr. Veľký komentár k Civilnému sporovému poriadku- Števec, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H.Beck, 2016, 926 s.)

V sporovom konaní sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu vo veci. Základným meradlom pre nárok na náhradu nákladov v sporovom konaní, je preto miera úspechu vo veci. Ak mala strana plný úspech vo veci, prizná sa jej celá náhrada nákladov konania. Ak mala len čiastočný úspech, náhrada nákladov bude pomerne rozdelená. Na základe uvedeného platí, že žalobca má plný úspech, ak výrok rozsudku zodpovedá žalobnému petitu (v prípade žaloby na plnenie ide nielen o istinu ale aj príslušenstvo a zmluvnú pokutu). Naopak žalovaný má plný úspech, ak žaloba je v plnom rozsahu zamietnutá.

Podľa § 255 ods. 2 C.s.p., ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

Ak teda žalobca v prejednávanej veci žalobný petít v časti úroku z omeškania a zmluvnej pokuty formuloval tak, že jeho začiatok určil konkrétnym dátumom a koniec viazal na zapltenie žalovanej sumy, nie je v rozpore s ustanovením § 217 ods. 1 veta prvá C.s.p., aby súd prvej inštancie zistil predbežnú výšku príslušenstva (úrokov z omeškania) a zmluvnej pokuty k času svojho rozhodovania, keď súdom prvej inštancie vypočítanú výšku uplatneného a priznaného príslušenstva a výšku nepriznanej zmluvnej pokuty ku dňu rozhodnutiu súdu vo veci samej odvolateľ nerozporoval.

Na základe uvedeného odvolací súd zhodne s vyššie uvedeným názorom dovolacieho súdu zastáva názor, že ak súd prizná žalobcovi žalovanú pohľadávku a čiastočne mu neprizná uplatňované príslušenstvo a neprizná mu uplatňovanú zmluvnú pokutu, niet žiadneho dôvodu nezohľadniť pri posudzovaní úspechu aj nepriznané úroky z omeškania, ktoré pri kapitalizovaní presahujú rozsah uplatnenej istiny a rovnako niet žiadneho dôvodu nezohľadniť pri posudzovaní úspechu aj nepriznanú zmluvnú pokutu, ktorá pri kapitalizovaní niekoľko násobne presahuje rozsah uplatnenej istiny, a teda je dôvodný záver o čiastočnom úspechu žalovaného. Vzhľadom na uvedené, odvolacia námietka, že súd prvej inštancie mal pri posudzovaní miery úspechu prihliadať len na istinu, je nedôvodná.

Z hľadiska posúdenia miery úspechu sporovej strany v konaní, predstavuje súdne konanie jeden celok od podania žaloby až po meritórne rozhodnutie súdu, resp. rozhodnutie súdu, ktorým sa konanie končí. Úspech v konaní sa teda pre účely rozhodnutia o nároku na náhradu trov konania posudzuje v závislosti od konečného rozhodnutia, preto hoci v danej veci už bolo vydané rozhodnutie, ktoré bolo odvolacím súdom zrušené a vec vrátená na ďalšie konanie, bez ohľadu na to, ktorej sporovej strane by svedčil úspech v odvolacom konaní, je treba pri posúdení nároku na náhradu trov konania, vrátane trov odvolacieho konania vychádzať z toho, ktorá strana bola v konečnom dôsledku v konaní úspešná.

Odvolací súd posúdil ako neopodstatnenú námietku odvolateľa, že nakoľko v prípade zmluvnej pokuty súd má právo využiť moderáciu uplatnenej výšky zmluvnej pokuty, potom vo vzťahu k samotnej výške nemôže byť žalobca procesne neúspešný, nakoľko v danej veci súd zamietol nárok žalobcu na zmluvnú pokutu z dôvodu, že žalobca nepreukázal existenciu dohody sporových strán o zmluvnej pokute, a preto moderácia uplatnenej výšky zmluvnej pokuty v danej veci neprichádzala do úvahy, keď žalobca sa voči rozhodnutiu súdu prvej inštancie, ktorým bola žaloba v časti uplatnenej zmluvnej pokuty v celom rozsahu zamietnutá ani neodvolal a jeho tvrdenie, že sa neodvolal z dôvodu hospodárnosti konania je potom irelevantné.

Odvolací súd vzhľadom na vyššie uvedené dospel k záveru, že odvolateľ žiadnym relevantným spôsobom nespochybnili správnosť záveru súdu prvej inštancie o nároku žalovaného voči žalobcovi na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie a pred súdom druhej inštancie v rozsahu 97,86 %.

14. Právnym dôvodom nároku na náhradu trov konania je to, že strany, ktoré viedli spor, konajú „na vlastné nebezpečenstvo“ a nesú tak zodpovednosť za výsledok sporu. Náhrada trov konania je nerozlučne spojená so sporovým konaním a vyplýva z jeho povahy, keď strany sporu stoja proti sebe a je namieste, aby strana, ktorá bola v spore úspešná, dostala ňou vynaložené trovy nahradené od protistrany. Úspech vo veci, ktorá je predmetom sporu, je teda okolnosťou, ktorá určuje nárok na náhradu

trov. Neúspešnej strane vzniká povinnosť nahradiť trovy konania strane úspešnej. Istou výnimkou v tomto smere je ustanovenie § 257 C.s.p., podľa ktorého súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Vtedy súd nemusí zaviazať neúspešnú stranu sporu na náhradu trov konania, resp. nemusí zaviazať stranu, ktorá spôsobila vznik trov svojim zaviním, aby tieto trovy nahradila protistrane. Nakoľko použitie ust. § 257 C.s.p. negatívne dopadá na stranu sporu, ktorá by inak mala právo na náhradu trov konania, musí aplikácia tohto ustanovenia zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu a musí mať výnimočný charakter. Zákon pre rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania podľa § 257 C.s.p. vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch podmienok a to 1. dôvody hodné osobitného zreteľa a 2. výnimočné okolnosti, ktoré pojmy však bližšie nešpecifikuje, ich výklad ponecháva na súdnu prax. Ust. § 257 C.s.p. však nemožno považovať za ustanovenie, ktoré by zakladalo voľnú možnosť jeho aplikácie, ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácii, kde sa tieto často vyskytujú, a tento dôvod je daný charakterom tohto konania alebo tejto procesnej situácie. Súd pri aplikácii tohto ustanovenia skúma aj dôvody, ktoré žalobcu viedli k podaniu žaloby, postoj strán v konaní, plnenie si ich procesných povinností.

Existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa musí tvrdiť a preukázať strana, inak je povinná zaplatiť náhradu trov konania. Predmetné zákonné ustanovenie tak rozširuje prvky, ktoré majú strany viesť k výraznému zvýšeniu zodpovednosti nielen za výsledok, ale aj priebeh súdneho konania, najmä koncentráciu dokazovania. Aplikácia tohto ustanovenia musí preto zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu.

Odvolačný súd má za to, že žalovaný bol v spore aktívny, keď na výzvy súdu na vyjadrenie sa k žalobe ako aj podaniam žalobcu reagoval, zúčastňoval sa pojednávani, pričom od počiatku žiadal žalobu ako nedôvodnú zamietnuť.

Odvolačný súd posúdil ako nedôvodnú námietku odvolateľa, že súd neaplikoval ust. § 257 C.s.p. aj z dôvodu, že sa nejednalo o zložitú doposiaľ neriešenú právnu problematiku, napriek tomu, že súd mal za potrebné nariadiť šesť pojednávani, nakoľko z obsahu spisu vyplýva, čo potvrdil aj sám odvolateľ, že žalobca a jeho právny zástupca sa nedostavili na prvých päť pojednávani a svoju neúčast ospravedlňovali z dôvodu hospodárnosti konania, teda nie z dôvodu zložitosti sporu bolo potrebné odročiť nariadené pojednávania, ani nie z dôvodu na strane žalovaného, ale práve z dôvodu na strane žalobcu, ktorý nebol v spore aktívny.

Podľa odvolateľa bolo nutné prihliadať na skutočnosť, že pokiaľ bola uplatnená pohľadávka v rozsahu istiny 31,60 eur, bolo by v dôsledku aplikácie ust. o pomere úspechu alebo neúspechu neprimerane prísne, ak by trovy právneho zastúpenia niekoľkokrát prevýšili súdom priznanú istinu, s ktorým názorom nie je možné súhlasiť, nakoľko to bol žalobca, ktorý svojím žalobným návrhom žiadal priznať okrem istiny aj príslušenstvo a zmluvnú pokutu, a teda žalobca musí niesť zodpovednosť aj za výsledok v časti ním uplatňovaného príslušenstva a zmluvnej pokuty. Pokiaľ ide o námietku odvolateľa, že v dôsledku dlhotrvajúceho súdneho sporu sa neprimerane navýšili nepriznané úroky z omeškani a zmluvná pokuta v pomere k priznanej istine, z obsahu spisu vyplýva, že k predĺžovaniu konania nedošlo z dôvodov na strane žalovaného ale práve z dôvodov na strane žalobcu ako je vyššie uvedené, a teda sám žalobca sa svojím správaním výrazne podieľal na predĺžovaní konania, nakoľko sa opakovane na pojednávania nedostavil napriek tomu, že súd v predvolaní na pojednávanie uviedol, že jeho účasť na pojednávani je nutná.

Ďalšou zo skupín prípadov, v ktorých aplikácia ustanovenia § 257 C.s.p. prichádza do úvahy, sú prípady charakteristické sociálnym aspektom, ktorý vystupuje do popredia vtedy, keď povinná strana sporu nemôže uhradiť náhradu trov konania z dôvodov, ktoré sama nezavinila, alebo ich môže uhradiť len s veľkými ťažkosťami. V takýchto prípadoch súd zohľadňuje osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery oboch strán, prihliada na postoj strán v konaní a prípadne iné okolnosti a môže dospieť k záveru o úplnom nepriznaní trov konania úspešnej strane, a to práve s ohľadom na intenzitu preukázaných dôvodov hodných osobitného zreteľa (citované z uznesenia Ústavného súdu SR z 8. decembra 2011, sp. zn. II. ÚS 563/2011-14, a prispôbené novej právnej úprave). V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že samotný žalobca v priebehu konania na súde prvej inštancie (ani na odvolacom súde) netvrdil a ani nepreukazoval svoju nepriaznivú finančnú situáciu, resp. také majetkové pomery, ktoré by existenciu dôvodu hodného zreteľa odôvodňovali.

Odvolačný súd po zohľadnení uvedených teoretických východísk dospel k záveru, že v danej veci aplikovať ust. § 257 C.s.p. dôvodné nebolo, pretože neboli dané výnimočné okolnosti veci, ani dôvody hodné osobitného zreteľa.

Odvolačný súd potom nezistil ani iné dôvody hodné osobitného zreteľa, či výnimočné okolnosti prípadu, ktoré by odôvodňovali nepriznanie nároku na náhradu trov konania žalovanému, a ktoré by boli dané špecifickosťou predmetu konania, procesnou situáciou, či majetkovou situáciou niektoej z procesných strán.

15. Ďalšie odvolacie argumenty žalobcu odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej už za nerozhodné, bez potreby sa s nimi osobitne vyporiadať. Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá (nemusí) odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument sporovej strany, z odôvodnenia rozhodnutia musia byť zrejmé všetky pre rozhodnutie podstatné skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia (II. ÚS 76/07).

16. Odvolací súd dospel k záveru, že odvolacie dôvody, na ktoré poukazoval žalobca sú v celom rozsahu neopodstatnené, nemali vplyv na vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia a nie sú spôsobilé privodiť jeho zmenu, na základe čoho odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením ako vecne správny podľa ust. § 387 ods. 1 C.s.p. potvrdil.

17. Odvolací súd rozhodol o nároku na náhradu trov konania odvolacieho súdu podľa § 396 ods. 1 C.s.p. a § 255 ods. 1 C.s.p. a žalovanému, ktorý bol síce procesne úspešný v odvolacom konaní, nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi nepriznal, nakoľko mu žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli a bolo by v rozpore so zásadou hospodárnosti konania, ak by odvolací súd rozhodol, že priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100% a následne by vyšší súdny úradník súdu prvej inštancie priznal trovy odvolacieho konania v sume 0 eur.

18. K prijatiu tohto rozhodnutia došlo senátom krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné dovolanie za podmienok ustanovených v § 420 a § 421 C.s.p. Dovolanie možno podať v lehote dvoch mesiacov od doručenia tohto rozsudku na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom, ak nejde o prípady § 429 ods. 2 C. s. p. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.